

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографічного мистецтва**

**ВИКОРИСТАННЯ ФОЛЬКЛОРНО-ЕТНОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ
У СЦЕНІЧНІЙ ХОРЕОГРАФІЇ СЛОБОЖАНЩИНИ**

**Кваліфікаційна робота (проект)
Пояснювальна записка**

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконав: студент 16-431 гр.
Спеціальності 024 Хореографія
Освітньо-професійної (наукової)
програми Хореографія
Банько Сергій Олегович

Керівник доцентка Рехліцька А.Є.
Рецензент завідувачка
хореографічного відділення
Таврійського ліцею мистецтв
Херсонської обласної ради
Богданова С.Ю.

Херсон – 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	5
1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.....	5
1.2. Ідейно-тематична основа твору.....	9
РОЗДІЛ 2. ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	12
2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору.....	12
2.2. Графічні таблиці твору та опис хореографічного тексту.....	13
2.3. Сценографія.....	20
ВИСНОВКИ	21
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	23
ДОДАТКИ	25
Додаток А.....	25
Додаток Б.....	27
Додаток В.....	28
Кодекс академічної доброчесності	

ВСТУП

Актуальність дослідження. Духовне багатство українського народу втілюється в усній народній творчості. У фольклорі віддзеркалюється культурно-історичний, мистецький шлях українського народу. Кожний народ не тільки має свої закони, темперамент, звичаї, традиції, обряди, а й різниться своїми смаками, власною манерою в мистецтві. Навіть український народний танець відмінний фольклорними рисами різних регіонів України.

Збирання і дослідження фольклорної спадщини Слобідської України, яка має свої стародавні й багаті традиції, що яскраво проявляється на сценічній хореографії Слобожанщині й культури загалом.

Кліматичні умови та побут поступово залишали відбиток на особливостях танцювального мистецтва Слобідського краю.

Фольклорні традиції завжди були темою для дослідження науковцями, не виключенням є й танцювальний аспект. Будь яке суспільство завжди знаходиться в духовному, побутовому та науковому розвитку. Ця еволюція відображається на всіх аспектах людського життя.

Важливим кроком у вивченні історії Слобожанщинського краю, вніс Д.І.Багалій. Також до історичної довідки були присвячені дослідження визнаного літератора, майстра українського слова, Г.Ф. Квітки-Основ'яненка, що висвітлює свою історію заселення Слобожанщини у творі «Історії слобідських полків, а його художні твори “Маруся”, “Козир-дівка”, “Божії діти” досліджують культурні традиції слобожан: звичаї, повір'я, культурні звички дворян і селян.

Цікаво, що філософ Григорій Сковорода називав Лівобережну Україну, або ж Слобідську Україну - своєю рідною тіткою, бо тут він проживав і любив цей край як пояснює його біограф М.И. Ковалінський.

Мета – полягає в обґрунтуванні фольклорно-етнографічних джерел в сценічній хореографії Слобожанщини.

Об'єкт дипломного дослідження – усна народна творчість й етнографічне положення Слобідської України.

Предмет дипломного дослідження – розкриття етнокультурних позик та типові риси етнічного колориту.

Для вирішення даної мети нами були поставлені наступні надзавдання:

- Ознайомитись з фольклором та етнографією Слобідського краю;
- Висвітлити процес використання фольклорно-етнографічних джерел у сценічній хореографії Слобожанщини;
- Визначити особливості хореографічної лексики Слобожанщини;
- Скласти лібрето композиції;
- Визначити архітектоніку постановки;
- Зробити ідейно-тематичний аналіз;
- Охарактеризувати дійові особи;
- Проаналізувати музичну основу;
- Зробити опис костюмів;
- Охарактеризувати композиційний план та танцювальні комбінації;
- Розробити композицію танцю;
- Зробити висновки.

У ході курсової роботи було використано наступні **методи дослідження**: описовий та пошуковий метод, метод збору інформації, вивчення джерел, аналітичний, метод аналізу, синтезу та поетапності, узагальнення й систематизації, порівняльний та метод художнього аналізу.

Структура роботи. Робота представлена вступом, двома розділами, висновками, списком використаних джерел та додатками.

РОЗДІЛ 1.

1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.

З ухваленням декларації про суверенітет України, етнографи науковці відновили інтерес до української багатогранної традиційної культури, яка є настільки різноманітною, що культурологи суперечать і по нині.

Історично склалося так, що Слобожанщина простягається на північному сході України. Приблизно з середини XVII ст. тут було засновано козацькі й слобідські полки. За сучасним адміністративним поділом цей край охоплює майже всю частину Харківщини, південно-східні райони Сумщини, декілька районів Донеччини (Слов'янський район), північні райони Луганщини. Етнографічне вивчення Слобідського краю бере початок з кінця XVIII ст. У 60 роках називають східні області країни: південь Сумської, Луганська, Донецька, Харківська, а також північ Дніпропетровщини і східні райони Полтавщини. Поштовхом для поселення козаків в донецьких степах стала ліквідація Запорозької січі та заколоту Богдана Хмельницького. Слобожанщина освоювалась переселенцями переважно з Наддніпрянського краю, які отримували від царської управи привілеї – слободи, а також українські землі дарували російським поміщикам та військовим полкам. У так зване - «Дике поле» переїжджав народ із різних куточків України. Земля, що заселялася кількома міграційними хвилями і сформувалася остаточно наприкінці XVIII – на поч. XIX ст. Вона включає в себе лише частину етнічної території українців, інша частин входить до суміжних областей Російської Федерації.

На Слобожанщині словесність була суто українська, яку породжував сам народ, або мігранти принесли з собою з Задніпрянщини і Гетьманщини. Це були історичні думи, легенди, казка, пісні, що увійшли в життя та побут.

В обрядовості українців відокремлюють свята, яких було безліч і у Слобожан. Ні одне народне гуляння, навіть в щасливу й тяжку годину свого життя не обходилося без танців й музики, грали на різно грати музичних інструмент, таких як цимбали, бас, флейта, кобза, бандура, гуслі. Навіть в щасливу й тяжку годину свого життя народ співав пісні парубоцькі, дівочі й жіночні, веселі, жартівні й сумні, обрядові й П'ятницькі, бурлацькі, козачі й чумацькі. Одним з найдавніших дійств зимових свят є - «водіння кози», який мав свій ритуал, певні обряди та викликав неабиякий інтерес між парубками, поборотися та отримати роль кози в той «Щедрий вечір» й відчутти чарівну атмосферу свята.

Весняний цикл це пора зелених свят, хліборобської праці, закладання врожаю, оранки й посіву. На свято Великодня молодь виконувала «Кривий танок», де парубки мали змогу поспілкуватися з дівчатами та вести в'юнкий ланцюг до церкви освячувати Пасхи. Українці - народ віруючий і Слобожанці не є виключенням.

У цілому, історія танцювального мистецтва Слобожанщини починає відлік ще з сивої давнини в давньоруській мові. Життя та побут, народ відтворював у танцях, під грайливий або ж ліричний супровід. Підтвердженням тому є традиція виконання хороводів, присвячених зимовому, весняному циклу, Троїцького (зеленого) та жнив. В побут Слобожан проникли такі танці - раскоморинський, бариня, трепак, карапет, третяк, задок.

Танцювальна традиція Слобідського краю генерувала, завдяки насиченню матеріалом українського народного танцю й основи російського народного танцю, що вирізняється різноманітністю: малюнків кола, півкола з імпровізованими переміщеннями виконавців всередині, парними та груповими переплясами. Цінним для Слобожан є шанування та збереження культу предків, їх обряди звичаї, традиції, які старанно зберігаються як ніщо інше. Відокремлюють дрейф у модифікації керунків руху під час пророблення танців по колу, що узгоджується з

уявленнями населення Слобідської України про водотоннажність сонця та обрядовими віросповіданнями в ймовірність оборони від потойбічних сил.

У ті часи були широко відомими: «Хороводи з рушниками», танці з великими вовняними хустинами, які поширювались на Слобожанщині, оскільки за допомогою хустини також створювали різноманітні «ворота», під якими проходили всі учасники танцю. Імітація трикутника з піднятими догори руками, поєднаними між виконавцями, було доволі поширеним та універсальним композиційним елементом у хореографії. Використання цих компонентів у танці об'єднує хореографічну спадщину Слобожанщини з традиційним танцем Полтавщини. Тотожно до народних танців Полтавщини, партнери утворювали напівколо, спочатку крайня пара підіймала з'єднані у лодонях руки у гору та відходила поступово назад, як у цей час усі інші виконавці хороводу проходили під руками, та рух відновлювався спочатку з крайньої пари, з півкола іншого боку. Існує також інтерпретація, коли під «воротами» проходили учасники хороводу, залишаючи останнього виконавця.

У хороводних танцях слобожан часто зустрічається трикутна основа, це можна розглянути або побачити у найпоширенішому Слобідському хороводі – «Криві танці». У музичному матеріалі важливою складовою вважається: багаторазова зміна ритмічної будови, відсутня схожість та повторення музичних і танцювальних акцентів, поліфонічність мелодії.

Композиційним елементом у танцях Слобожанщини є закриті трикутні танцювальні малюнки, використання «воріт» та «місточків», імітація фігури трикутника, поєднаними руками догори. Всі танці весняного циклу мають багато спільного, наприклад: загальна композиція малюнка, період виконання в контексті святкової дії, пісенний супровід.

Сценічна лексика Слобожанщини вражає й полонить своїм різнобарвним народним колоритом. Це пов'язано з природно-кліматичними умовами, етнологією, тісний взаємозв'язок та вплив сусідньої держави - Російської федерації. Переважно характер хореографії формувався в залежності від історичних подій, що охоплювали всю територію держави. Народ, який мігрував з Правобережжя, на вільний край «дикого поля», проявляв свою ініціативу у збереженні своїх традицій та культурного побуту. Здебільшого у цьому регіоні характерні: «кадрилі, польки, гопак».

Слобідська Україна славиться відлунням традицій українського козацтва. Тут побутував танець - «гопак», у виконанні парубків, що проявляли мужність та спритність, використовуючи принцип імпровізації.

Взаємопроникнення етнічних культур сприяло перетворенню народних костюмів на Слобожанщині. Традиційний одяг на Слобожанщині має багато спільного з російським. Чоловічий костюм на Слобожанщині включав смугасті штани замість широких штанів, жіночі спідниці широкі, а корсет нагадує російську сукню з пінафору, що значно вплинуло на виконання повсякденних танців

Традиції Слобожан стали сегментом повсякденного життя людей сусідніх країн, в тому числі це відображається і у танцювальному мистецтві. В такій танцювальній формі, як – Кадриль, один із учасників якої оголошує умовним сигналом зміну танцювального малюнку, що є характерною манерою виконання російської кадрили. Для Слобожанської кадрили характерними рухами є: кроки від «п'ятки», рухи «скороченими стопами».

Завзята, весела, жвава Слобожанська полька. Полька на Слобожанщині найпростіша найчастіше, складається з двох танцювальних фігур на основі зворушливих сходинок (полька з чеської «пулки», у півтемпа). Існують також такі назви, як «Полька - птах» та

«Полька - метелик». Сучасного колориту танцю надає перепляс , у який входять парубки й дівчата, під народні музики оркестру.

У жіночу лексику влітаються вистукування, синкоповані притупи, дрібушки в різних ритмічних малюнках. Під час виконання вистукування та інших танцювальних елементів кисті рук працюють вільно, але спритно змахують вгору.

Чоловіча лексика збагачується вистукуваннями, присядками по VI позиції, хлопавками, а долоні у кулачках.

Оскільки основу населення складають козаки, тому у танцях переважали маршові темпи, що підіймали бойовий дух. Тому чоловічий танець має характерні риси козацького духу, безстрашності, що підкреслюється високими стрибками, широкими позами, рухами рук та віртуозними трюками (кабріоль, підсічка, розніжка, піруети, тури тощо)

Танцюють український козачок та «хуртовину» у поєднанні бігових кроків, па де баск, послідовностей кроків, присідань, «голубців» і танців із зігнутими колінами. Основними візерунками є кола, півкола та спіралі. Козачок частіше виконують у парах. Для героїчної чоловічої лексики українського «гопака» характерний «сокіл», «перстень», «роздвоєний крок» усіх типів, присідання, покладання введена в чоловічий кубанський танець, а крок послідовно перетворюється на жіночий.

1.2. Ідейно-тематична основа

Тема: змагання між хлопцями та дівчатами;

Ідея: перемагає дружба

Наскрізна дія: прагнення кожної із сторін перемогти;

Конфлікт: протистояння мужності та жіночності;

Надзавдання: кожна зі сторін має перевагу у своєму характері.

Танцювальна форма – козачок;

Танцювальний жанр – комедійно-ліричний.

Лібрето

«Хлопці чи дівчата»

Чотири парубки, козака, у веселому настрої, жважливо біжуть на вечорниці. Самовпевнені, моторні хлопці, жартують та витанцювують "присядки", вихваляючись один перед одним.

Раптово у них на шляху з'являються чотири дівчини, красуні подружки, у святковому вбранні, які очевидно теж прямують на свято.

Хлопці та дівчата зупиняються один напроти одного, проявляють інтерес один до одного та між ними зав'язується конфлікт: хто кого перетинцює?

Дівчата легкі, не вимушені, ніжні у рухах та повітряні як ластівки відтанцювують перед хлопцями у загравальному характері. Хлопці з зацікавленістю стежать за дівочим танцем та приймають виклик. Вони відповідають жвавими рухами, трюками, на відміну від дівчат їхні рухи переважно: різкі, широкі, сильні, гучні та позбавлені безшумних, м'яких, як у дівчат притупувань. Хлопці та дівчата використовують різноманітні перестроювання, змагаються у сольних, дуетних та групових партіях і не можливо зрозуміти хтож все таки переможе...

Стає зрозуміло, що супротивники рівні. І хлопці вражені та захоплені цим змаганням, вирішують запросити дівчат на спільний танець. Дівчата з властивою їм скромністю та гідністю погоджуються на танець.

Хлопці та дівчата радісно спілкуються, радісно кружляють у танці та кожен знаходить собі пару.

Характеристика персонажів

Хлопці та дівчата змагаються між собою за право бути кращими танцівниками.

Хлопці – моторні парубки, козаки. Їх рухи різкі, спритні, мужні, насичені трюками та стрибками. Вони з радістю приймають виклик від дівчат, та з захопленням приймають участь у змаганні.

Дівчата – гарні, скромні, та впевнені в собі, кидають виклик хлопцям – “хто кого перетанцює? “. Їх рухи на відмінну від хлопців, плавні, ніжні, легкі та невимушені.

То хто ж переможе? Спритність та мужність хлопців, чи легкість та ніжність дівчат?

Музичний супровід

Музичну основу для нашої композиції ми обрали «Козачок», у виконанні Заслуженого національного академічного хору імені Верьовки. Музична основа складається зі вступу та трьох частин

Характер музики доволі енергійний, грайливий він лаконічно поєднується в собі: ліричний, ніжний та граціозний характер. Зі зміною характеру музики, у драматургії номеру також змінюється настрій виконавців, їх відносини. У хореографічній постановці, в музиці чітко розрізняється протистояння чоловічих та жіночих рис (Хлопці – енергійний, граціозний характер; Дівчата - ліричний, ніжний, граціозний). Ліричні мотиви присутні як в музиці у номері, як знайомство та зближення між хлопцями і дівчатами, а енергійні мотиви використовуються, як згода між обома сторонами про взаємне признание “нічий” та радісний танок по парах.

Лад: натуральний мажор

Форма: складна трьохчастна

Розмір: 2/4

Темп: жвавий

Загальна кількість тактів: 182

Хронометраж: 2:47(дві хвилини сорок сім хвилин).

РОЗДІЛ 2

ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору

Назва частини	Кількість тактів	Зміст
Експозиція	4 такти	На сцені з'являється парубок, який закликає своїх товарищів до танцю.
Зав'язка	8 тактів	Друзі приєднуються до танцю та вони весело прямують на свято. Як в них на шляху з'являються дівчата, які теж збираються на вечорниці. Між ними зав'язується суперечка - хто кого перетанцює?
Розвиток дії	119 тактів	Дівчата легкі, не вимушені, ніжні у рухах та повітряні як ластівки відтанцювують перед хлопцями у загравальному характері. Хлопці з зацікавленістю стежать за дівочим танцем та приймають виклик. Вони відповідають жвавими рухами, трюками, на відміну від дівчат їхні рухи переважно: різкі, широкі, сильні, гучні та позбавлені безшумних, м'яких, як у дівчат притупувань. Хлопці та дівчата використовують різноманітні перестроювання, змагаються у сольних, дуетних та групових партіях і не можливо зрозуміти хто ж все таки переможе...
Кульмінація	31 такти	Стає зрозуміло, що супротивники рівні. І хлопці вражені та захоплені цим змаганням,

		вирішують запросити дівчат на спільний танець. Дівчата з властивою їм скромністю та гідністю погоджуються на танець.
Розв'язка	9 тактів	Хлопці та дівчата радісно спілкуються, радісно кружляють у танці та кожен знаходить собі пару.

2.2. Графічні таблиці твору та опис хореографічного тексту

Умовні позначення

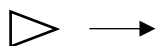

Обличчя хлопця - - спина хлопця;

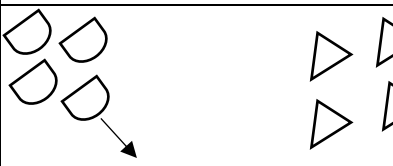

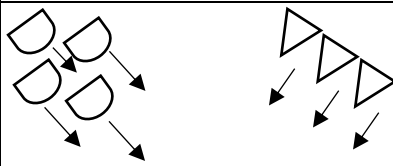
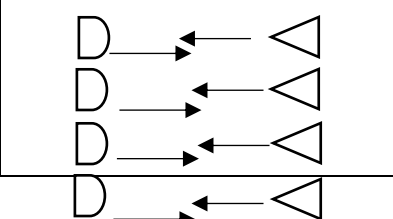
Обличчя дівчини - - спина дівчини(солістка);

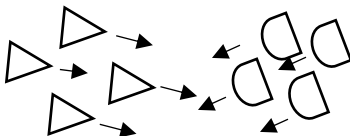
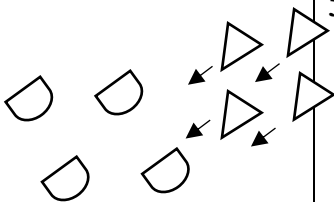
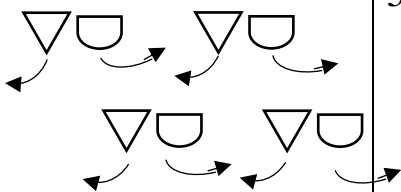
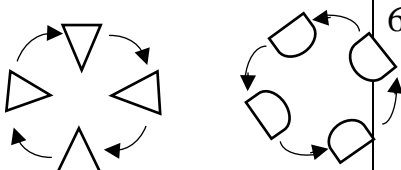
Кордебалет - ;

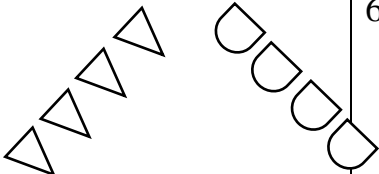
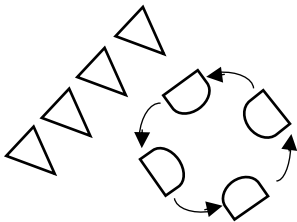
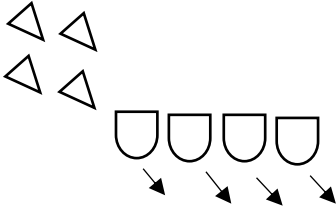
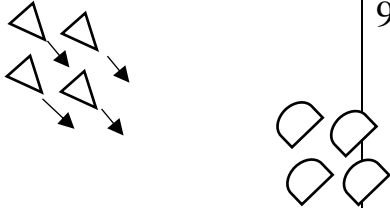
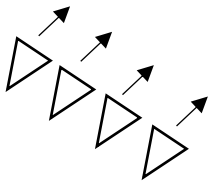
 - напрямок руху;

 - напрямок руху по колу.

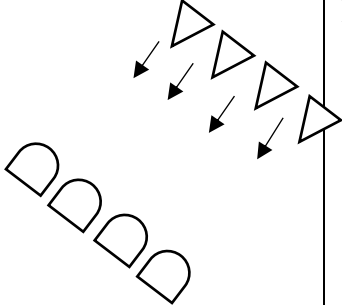
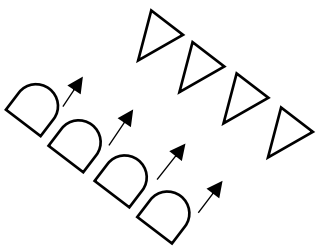
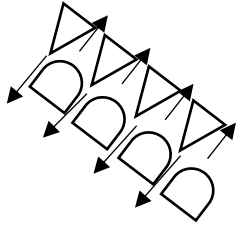
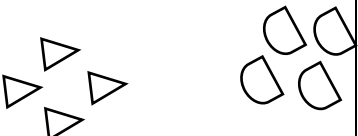
Архітектоніка	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
		1 -4 такти	2 такти- пауза; на наступні 2 такти хлопець виконує стрибок з ногою на passe в сторону руки одна в III, інша в II позиції та закликає махом руки хлопців до танцю.
		5- 12 такт	На 8 тактів хлопці рухаються по колу, комбінуючи: 4 біга jete руки в II позиції, 2 бігунця, руки на поясі

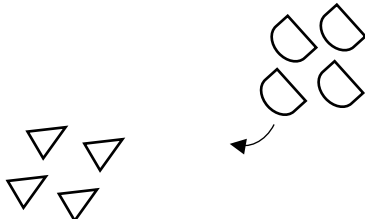
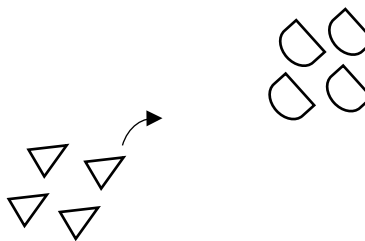
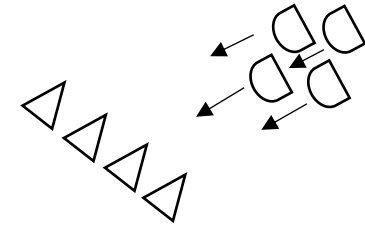
			та на останній такт – притупування.
	13-20	На 8 тактів хлопці виконують комбінацію «№1», одночасно дівчина сценічним кроком, виходить на центр зали, а на задньому плані стоять дівчата виглядають хлопців	
	21-28	На 4 такти Дівчина виконує: 2 голубці у повороті, 2 pas de basque, Хлопці спостерігають за дівчиною, На наступні 4 такти: виконує «млинець» та сценічним бігом біжить кликати подружок, хлопці в цей час виконують плетену доріжку, поворот soutenu та 2 присядки з виносом ноги в сторону.	
	29- 44	Дівчата всі разом виконують комбінацію «№2». Хлопці в цей момент виконують: 2 погойдування зі сторони в сторону з рукою у 2 позиції.	
	45- 48	На 2 такти хлопці виконують 2 cabriole та підбивку назад, дівчата сходяться водну колону;	

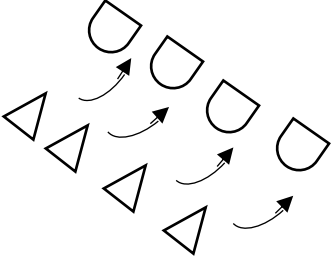
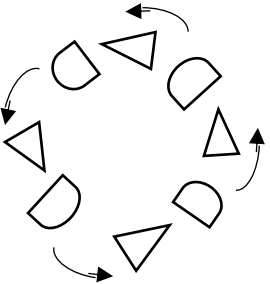
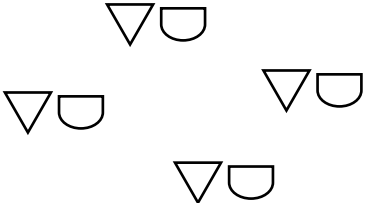
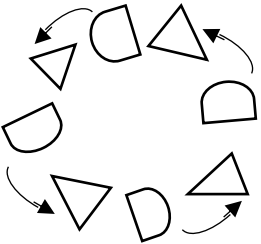
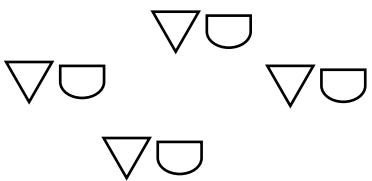
			На наступні 2 такти Бігом <i>jete</i> міняються – «гребінцем».
		49 -52	Після чого, хлопці виконують: 2 присядки з розворотом тулубу на 90 градусів. Дівчата: <i>tour en de dance</i> до центру зали , високий <i>pas de basque</i> рука права в III позиції , ліва у II другій положення <i>allenge</i> . Бігом <i>jete</i> міняються – «гребінцем».
		53- 56	На 2 такти хлопці виконують 2 присядки по 6 позиції з виносом ноги вперед на 90 градусів та бігом <i>jete</i> Дівчата: 2 <i>pas de basque</i> з просуванням вперед, бігунець з притупом на місці. На наступні 2 такти хлопці підбігають до дівчат.
		57-60	На 3 такти у парі один до одного виконують високий <i>pas de basque</i> , <i>pas balance</i> , <i>degage</i> , на 4 такт дівчата відштовхують хлопців, бігом <i>jete</i> розбігаються у 2 кола (хлопці і дівчата)
		61-68	2 припадання, стрибок з ногою на <i>cou de pied</i> у повороті та упаданням вирівнюють лінії по діагоналі (хлопці і дівчата).

	69-76	<p>Дівчата та хлопці в центр зали, оличчям один до одного виконують низький pas de basque, «колупалочка» в повороті, 2 pas de basque, 1 виской pas de basque та pas balance, «млинець» випад на праву ногу.</p>
	77- 84	<p>Соло дівчат рухаються бігунцем по колу комбінуючи зі стрибком в гору, з ногою на sou de pied, переміщаються в одну лінію. Хлопці стоять у другій позиції, руки на талії.</p>
	85-92	<p>Дівчата у лінії виконують: обертаси, «млинець» та відходять перемінним кроком назад, а хлопці відходять перемінним кроком на задній план.</p>
	93-100	<p>Соло хлопців: виконують комбінацію «№3». Дівчата стоять по 3 позиції, виконують releve руки allenge., 2 колупалочки та 3 притопи, руки притримують намісто.</p>
	101-108	<p>Дівчата рухаються по півколу: 2 «голубці» у повороті, низький pas de basque, «колупалочка» у повороті,</p>

			притупування, 2 tour an de dance та «шене». Хлопці однією лінією відходять назад – перемінним кроком, права рука у 2 позиції.
		109-112	Хлопці виконують: 2 сценічні sissone вперед, «млинець», притупування у 3 позицію, дівчата стоять на місці в III позиції, спостерігають за хлопцями.
		113-116	Дівчата рухаються однією лінією до хлопців (центру зали)2 tour en de dance, 2 обертаси, притупування у 3 позицію, хлопці стоять у III позиції руки на талії.
		117-120	Разом виконують: стрибок з ногою у положенні – passe, міняючись «гребінцем» та притупування у 3 позицію у повороті.
		121- 124	2 присядки з виносом ноги у сторону, притуп ноги у 3 позицію, «кабріоль», підбивка ноги по 1 позиції та перемінним кроком навколо себе рухають назад. Дівчата: підбивка по 1 позиції, 2 зміни підряд ніг через 1 позицію, «голубець», підбивка по 1 позиції та перемінним кроком

			навколо себе рухаються назад.
		125- 132	Соло дівчини по колу : дівчина виконують комбінацію «№3», а в цей час дівчата виконують 2 погойдування зі сторони в сторону, 2 високих pas de basque, припадання навколо себе та 2 кроки назад. Хлопці виконують: погойдування через releve по 2 позиції, по черзі відкриваючи руки у 2 позицію та закриваючи по черзі на талію, далі виконують поворот soutenu та зіскок у широку 2 позицію, руки на талії
		133-136	Соло хлопця: хлопці виконують комбінацію «№4». Хлопці стоять на місці у 2 широкій позицій рука одна в III, інша у II позиції; дівчата на місці 2 pas de basque, погойдування зі сторони в сторону, руки alenge.
		137-140	Дівчата рухаються лінією обертами «шене» та зупиняються у 3 позиці на центрі. Хлопці виконують випад на

			праву ногу, рука відкривається у 2 позицію.
		141-146	Дівчата виконують: високі pas de basque на місці, руки alenge, потім на намисті. Хлопці обходять дівчат перемінним кроком, супроводжуючи рукою у 2 позиції дівчат.
		147-152	Всі разом рухаються по колу: pas de basque (у хлопців руки відкриваються у 2 позицію та закриваються за голову, у дівчат руки піднімаються в 3 позицію та опускаються на намисто).
		153-164	Вистроюються у малюнок – «ромб» у парах. У парі виконують комбінацію «№5» .
		165-172	Рухаються по колу в парі, хлопці ведуть дівчат: ліва рука у 2 позиції, права у 3 позиції, над головою, бігом jete з підскоком з ногою на sou de pied.
		173-182	В одній лінії виконують у парі комбінацію «№6».

2.3. Сценографія

Художнє оформлення композиції поєднує в собі світлове оформлення сцени зі сценічними образами виконавців та їх костюмами. Кольорова гама сценічного одягу артистів еквівалентна освітленню. На протязі всього номеру біле світло з легким відтінком жовтого кольору, світло спрямовується на виконавців, які по черзі виконують свої соло. Коли виконавці танцюють у парі, світло міняється на світлий колір з легким відтінком синього кольору.

Чоловічий костюм: відповідає центральному регіону України. Чорні чоботи, штани – шаровари бардового кольору, підперезані червоним кушаком з українським орнаментом жовтого кольору, біла сорочка з яскраво-червоним орнаментом.

Жіночий костюм: відповідає центральному регіону України. Чорні туфлі, чорна спідниця до коліна з яскравим орнаментом, біла коротка сорочка з вишиванкою на горловині та плечах, червоні буси на шії, голову прикрашає – вінок.

ВИСНОВКИ

Досліджуючи нашу тему: «Використання фольклорно-етнографічних джерел у сценічній хореографії Слобожанщини, проаналізувавши літературні джерела, створивши композицію ми дійшли до наступних висновків.

Український народний танець відмінний фольклорними рисами між регіонами України. Танцювальна культура на Слобожанщині формувалася під впливом складних історичних та політичних факторів, і перше це історія заселення слобідських земель.

За історико-етнографічною характеристикою Слобожанщина це земля, що заселялася кількома міграційними хвилями, наслідком того була ліквідація Запорозької Січі і остаточно сформувалася наприкінці XVIII – на поч. XIX ст.

Передусім, відбиток на фольклорні особливості танцювального мистецтва Слобідського краю несуть кліматичні умови, життя, побут народу, міграційні процеси, етнографічне розташування, сусідство з іншими етнічними територіями.

Саме ці фактори і сприяли збагаченню танцювальної лексики, а саме: модифікацією рухів, візерунків, фігур та музичної основи, просторів, діапазон жанрів та тем.

На хореографічну лексику Слобожанщини значно впливає російська культура, це відображається у зміщенні акцентів вистукування, дрібушечках. У порівнянні з «Гопаком» Центральної України у жіночій лексиці рухи різкіші.

Не зважаючи на те, що Слобідська Україна знаходилася під впливом Росії, вона все ж таки не зрадила українським обрядам і традиціям. Основою для створення своєрідних композицій слугують народні літературні твори Т.Г.Шевченка, С.Гулака-Артемівського та календарна обрядовість мешканців Слобожанщини.

Взаємопроникнення етнічних культур сприяло на народне вбрання Слобожанщини, а саме на орнамент, візерунки та прикраси.

Обрати тему нас надихнула творча діяльність народного ансамблю танцю «Молодість», керівник Володимир Євтушенко в репертуарі якого українські народні танці й сюжетні хореографічні композиції, що радують українського глядача, своїми постановками знайомлять із місцевим фольклором Слобідського краю.

Вважається однією з найцікавіших сторінок української культури, що має свою виконавську манеру, по крупицях збирають і обробляють народний фольклор та популяризують народне мистецтво.

В даній кваліфікаційній роботі ми розкрили сутність використання фольклорно етнографічних джерел у лексиці Слобожанщини. Ми визначили зміст хореографічного мистецтва з плином часу, з'ясували, що – танець постійно змінюється та вдосконалюється, новими науковими розробками, та педагогічними інноваціями, розглянули особливості фольклорного колориту Слобожанщини, спадок та розвиток сучасного народного танцю в даному регіоні України.

В ході дослідження були розроблені сценарно-композиційний план, ідейно-тематичний аналіз, запис композиції опис комбінації та лібрето. Таким чином були проведені, вивчені та опрацьовані всі етапи балетмейстерської роботи.

СПИСОК ВИКОРИТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ансамбль танцю «Щасливе дитинство»: / Харків, 2007. 6 с.
2. Воропай О. Звичаї нашого народу / Київ: Оберіг, 1991.
3. Гураль А. Натхнення молодість краса / зб. наук. пр. Суми, 2001.: С. 10–17.
4. Колногузенко Б. М. Хореографічне мистецтво: / Харків: ХДАК, 2008. 224 с.
5. Колногузенко Б. М. Хореографічна сюїта: мХарків: ХДАК, 2007. 106 с.
6. Василенко К. Лексика українського народно-сценічного танцю. – К.: Мистецтво, 1998.
7. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю. К. : Мистецтво, 1971.
8. Василенко К. Ю. Український народний танець. К.: Мистецтво, 1981.
9. Верховинець Теорія українського народного танцю. К.: Музична Україна, 1980.
10. Гуменюк А. Українські народні танці. К.: Наукова думка, 1969.
11. Зайцев Є. В. Основи народно-сценічного танцю. Ч.1 К. : Мистецтво, 1971.
12. Зайцев Є. В. Основи народно-сценічного танцю. Ч.2 К. : Мистецтво, 1976.
13. Зубатов С. Основи викладання українського народно-сценічного танцю. К.: ІПКПК, 1995.
14. Бондаренко Л. Святковий хорівод. К.: Музична Україна, 1981
15. Боримська Г. В. Самоцвіти українського танцю. К.: Мистецтво, 1974.
16. Василенко К. Ю. Сюжетні танці. К.: Мистецтво, 1966.

17. Василенко К. Ю. Танці Київщини, К.: Мистецтво, 1982.
18. Вірський П. П. У вихорі танцю. К.: Мистецтво, 1977.
19. Григор'єв П. Елементи рухів українського народного танцю. К.: Обр. мистецтво, 1961.
20. Сидоренко П. У вихорі танцю. К.: Мистецтво, 1977.

ДОДАТКИ

Додаток А

№ Комбінацій	Такти	Опис комбінації
Комбінація №1	8 тактів	2 «голубці» в повороті, 2 високих pas de basque, 2 присядки з виносом ноги у сторону, притупування у 3 позицію, права рука за головою, ліва на талії.
Комбінація №2	16 тактів	2 високих pas de basque, руки на талії, 2 високих pas de basque, руки підіймаються у 3 позицію, 2 «колупалочки з вихилясом», підбивка по 1 позиції, «колупалочка» в повороті, 2 pas de basque, «млинець».
Комбінація №3	16 тактів	Біг jete з підскоком, (нога на sou de pied) по колу, 2 повороти soutenu навколо себе на місці, припадання навколо себе (руки через 1 позицію відкриваються у 2 позицію, sissone та притупування у 3 позицію.
Комбінація №4	4 такти	Sissone, біг з піджатими ногами, «кабріоль», присядка з виносом ноги у сторону, присядка з розворотом тулубу на 90 градусів, та зіскок у широку 2 позицію, руки на талії.
Комбінація №5	12 тактів	2 pas de basque, один до одного та один від одного, стрибок з ногою на sou de pied в повороті один до одного, 2 притупування по 6 позиції, у парі ліва рука у 2 позиції, права у 3 позиції: 2 «голубці», 2 притупування

		по 6 позиції, хлопці виконують присядки з виносом ноги в сторону ведучи дівчину за руку і за талію по колу, дівчина дрібним кроком обертається навколо себе, вільна рука на намисті
Комбінація №6	16 тактів	4 вистукування лівою ногою, права рука поступово через низ приводиться за голову, зіскок у 2 позицію та стрибок <i>soute basque</i> навколо себе, 2 присядки з виносом ноги в сторону (ліва рука на талії, права у 3 позиції), 2 біга з піджатими ногами, «кабріоль», пілбівка по 1 позиції (корпус за рукою у 2 позиції), поворот <i>soutenu</i> , обіймають дівчину. Дівчата: 4 голубці, ліва рука на намисті, права у 3 позиції, <i>pas failly</i> , обертаси, 2 підскоки з ногою на <i>cou de pied</i> , високий <i>pas de basque</i> , <i>balance</i> , «шене» вперед та обіймають хлопця.

